

6.sınıf 5.ünite

DERS NOTLARI:

1. DİNİMİZİN SAKINMAMIZI İSTEDİĞİ BAZI KÖTÜ DAVRANIŞLAR

1.1 Yalan Söylemek ve Hile Yapmak

Dinimiz kişiye ve topluma zararlı olan tutum ve davranışlara elbette izin vermez. Allah, insanları yalandan kaçınmaya ve doğru olmaya çağırır. Nitekim Kuran'da şöyle buyrulmaktadır: "... Yalan sözden kaçın!" , "...Emrolunduğun gibi dosdoğru ol!" 2 Yüce Allah, doğruluğu, adaletle hükmetmeyi, yalan ve hileden uzak durmayı herkesten istemektedir.

Peygamberimiz de doğruluğa sarılmayı emretmektedir .0, doğruluğun iyiliğe, iyiliğin de cennete; yalanın kötülüğe, kötülüğün ise, cennetten mahrum edeceğini bildirmiştir.3 Bu demektir ki, insan, yalan söylemeyi alışkanlık haline getirirse, kötülüklerle yakın olur. Bunun sonunda da cezalandırılır. Aklını kullanan herkes, yalan ve hilenin ne kadar kötü olduğunu bilir. Ancak, aklını iyi kullanamayanlar, yalan ve hile ile elde ettikleri geçici yararları kar zannederler, halbuki, onlar zarar etmişlerdir.

1.2 Gıybet ve İftira

Gıybet, bir kimsenin yüzüne karşı söylendiğinde üzüleceği eksiklerini ve hatalarını arkasından konuşmaktır. Dinimizde, başkalarının gıybetini yapmak kusurunu aramak yasaklanmıştır. Bu konuda Yüce Allah, Kuran'da şöyle buyurmaktadır:

...Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Biriniz, diğerinizi arkasından çekiştirmesin..."1 İftira ise, kelime anlamıyla bir kimseyi yapmadığı bir kötülükle suçlamak demektir.

İftira etmek ahlaksızlıktır. 0, ne insanlığa, ne de Müslümanlığa sığar. İftira edenler zulme yol açar, kötülüğe alet olurlar. İftira etmek, aynı zamanda, kul hakkı almaktır, Kul hakkı alanlar, başkalarının "ahını alırlar. Onlar da mutlaka karşılığını görürler.

1.3 Hırsızlık

Hırsızlık, sözlükte "kendine ait olmayan bir şeyi çalıp, kendine mal etme işi" diye tanımlanmaktadır. İslamiyet, her ne şekilde olursa olsun, bir kimsenin başkasına ait mala el uzatmasını yasaklamıştır. Bu bakımdan, hırsızlık, çalıp-çarpma, gasp, haksız kazanç, rüşvet, hileli kazanç, eksik tartı ve ölçü hepsi haramdır. Başkalarının kapılarını dinlemek, evlerinin içini gözetlemek de göz ve kulak hırsızlığıdır. Öğrencilerin kopya çekmesi de haksız kazançtır, bir başka çeşit hırsızlıktır. Kopya şahsiyeti zedeler, kişinin kendine güvenini yitirmesine yol açar.

1.4. Kıskançlık

Kıskançlık yani haset, bir arkadaşımızın veya başkalarının başarılarını çekememektir. Onların yaptıkları, başardıkları işler karşısında eziklik duymaktır. Başkalarının üstünlüklerini çekememek, kötü bir huydur, ruhsal bozukluktur. çoğu kıskanç kişiler, bazen çılgınca işler de yapabilirler. Kıskançlık, onları saldırgan yapar. Yahut kıskandığı kişiye akıl almaz zararlar vermesine yol açar. Ama sonunda yine de kıskanç olan kişinin kendisi zarar görür. Kuran'ı kerim, kıskançlığı reddederken, aç gözlülüğün korunmuş kimselerin gerçek mutluluğa ulaşacaklarını bildirir. 2

Başkalarını kıskanmamalı, onlara imrenmeliyiz. imrenmek, onların iyi hallerine özenmek demektir. imrenilecek insanları da takdir etmek gerekir. Ahlak açısından buna "gıpta etmek" denir. Peygamberimiz de bunu teşvik etmiştir. insan gıpta ederek yükselebilir.

1.5. Alay Etmek

İstihza yani alay etmek, bir insanı hor görmedir yahut bir insanla söz, yazı veya hareketle eğlenme, onu aşağılama demektir .Alay etmek, İslam hoş görmediği davranışlardandır. Alay etmek de ruhsal bir rahatsızlıktır. Yalancılık gibi, kıskançlık gibi alay etmek de insanı içten içe çökertir. Alay ettiği kişilerin düşmanlığını çeker. Herkes ondan uzak durmak ister. insan kendini büyük görmezse, alay etme alış kanlığından kurtulabilir. Bunun gibi insan kişiliğine saygı duyarsa, yine bu hastalık tan kurtulabilir .

1.6. Büyüklenmek (Kibir)

Kibir, kelime olarak büyüklük, büyük olma, kibirlenme, büyüklük taslama ve kendini başkalarından üstün tutma gibi anlamlara gelir. Kibir, İslam'da kötü huyların başında gelir. Tehlikeli bir davranış olan kibir, insanlar arasında kin doğurur. Toplum sal uyuşma ve kaynaşmayı baltalar, dostların gönüllerine nefret sokar. Zira kibirli in san, kendisi için sevip istediğini öteki Müslümanlar için istemez. Kibirde benlik iddi ası bulunduğundan böyle birisi alçak gönüllü olamaz. Bundan dolayı kibiri ve kibirli insanı hiçbir din hoş görmez. Büyüklenen, böbürlenlen kişi, hem çevresinde hem de

toplumda sevilmez. Çünkü böyle bir kişi, herkese tepeden bakar. Kendi dışındaki in sanları hakir görür. Hep kırıcı ve yıkıcı bir tavır içinde olur.

insanlar arasında büyüklenen, böbürlenlen kişileri Yüce Allah, şu şekilde uyar maktadır. "...Yeryüzünde böbürlenerek yürüme..." 1 Yine Kuran'da Allah, "...0 (Allah) büyüklük taslayanları asla sevmez." 2 buyurarak, kibirlileri sevmediğini belirtmektedir .

1.7. Kötü Zanda Bulunmak

insanlar, kusursuz değildir. Bazen en yakın dostumuz bile, bize karşı kırıcı ve incitici davranışlarda bulunabilir. Ancak bu gibi olayları büyütüp o dostumuz hakkın da kötü zanda bulunmamız, dostluk bağlarını koparabilir. Bu doğru bir davranış değildir. Yüce Allah, değil kötü zan, hatta zandan bile kaçınmak gerektiğini Kuranıkerim'de şöyle belirtmiştir; "Ey iman edenler! Zandan çokça kaçının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin." 3 Burada kaçınmamız istenen zan, kötü zandır. Ancak iyi zanda bulunmak gerekir. Aksi halde Allah'ın sevmediği davranışı yapmış oluruz.

Gerçek mümin, kendisine karşı yapılan her kırıcı ve incitici davranışlara karşı kötü zanda bulunmamalıdır. Mümin dostlarını hemen terk etmemelidir. Çünkü dost kazanmak zor; ama kaybetmek kolaydır.

1.8. Başkalarının Özel Hayatını Araştırmak

İslam, Özel hayatın gizliliğine saygı duyar. Onun açığa vurulmasına karşı çıkar. Özel hayatın gizliliğinin korunmasından yanadır. Nitekim Kuran'da Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "Ey iman edenler! Kendi evinizden başka evlere geldiğinizi fark ettirip ev halkına selam vermedikçe girmeyin. Bu, sizin için daha iyidir; herhalde (bunu) düşünüp anlarsınız. Orada kimse bulamadınızsa, size izin verilinceye kadar oraya girmeyin. Eğer size "Geri dönün!" denilirse hemen dönün. Çünkü bu, sizin için daha temiz bir davranıştır. Allah yaptığınızı bilir." 4

1.9. Anne, Baba ve Büyüklere Saygısızlık Dinimiz, Allah'a kulluktan sonra, en önemli görevin ana ve babaya iyi davranmak olduğunu bildirir. Bu hususta Kuranıkerim'de şöyle buyrulmaktadır: "...Onlara "öf" bile deme..." 5 Bundan dolayı onlara iyi davranmalı, istedikleri her şeyi yapmalıyız. Onların gönüllerini kırmamalı, onları hoşnut etmek için özen göstermeliyiz. Ellerini öpüp hayır dualarını almalyız. Bu bize, büyük bir manevi destek verir.

Annemiz, babamız, öğretmenlerimiz gibi büyüklerimiz, bizim hayata daha iyi ha zırlanmamız için bize yol gösterirler, örnek olurlar. Bize iyi, dürüst olmayı öğretirler. Kötülere ve kötülöklere karşı bizi hep uyarırlar. Bütün bunlardan dolayı onlara saygı duyarız.

5. KÖTÜ DAVRANIŞLAR KARŞISINDA DUYARSIZ KALMAYALIM

Her insan, içinde yaşadığı toplumun üyesidir. Her birey, üyesi olduğu toplumun yerleşik düzenine uymalıdır. Unutmamalıyız ki toplum dışındaki insan tek başına ne yaşayabilir, ne de medeniyet kurabilir. Bundan dolayı ailenin, okulun, çarşının ve çevremizdeki her şeyin dirliğine, düzenine sahip çıkmalıyız, onları korumalıyız. Onları bozanlardan olmamalıyız. Hatta bu da yetmez; medeni cesaret sahibi olmalıyız. Kötü davranışların sahiplerini uyarmalıyız. Peygamberimiz de kötü davranış karşısında bir Müslüman'ın nasıl davranacağını şöyle dile getirmektedir: "İçinizden her kim, çirkin bir davranış veya hoş olmayan bir şey gördüğünde, onu eliyle değiştir sin. Bunu eliyle değiştirmeye gücü yoksa, diliyle değiştirsin. Buna da gücü yetmiyorsa, gönlünde o şeye veya harekete buğzetsin (tepkisini canlı tutsun)..." Böylece peygamberimiz, kötü davranışlar karşısında suskun kalmamamız gerektiğini açıkça belirtmektedir. Bu tutum, ayrıca sorumlu bir vatandaş davranışıdır.

6. BAŞKALARINA ZARAR VERMEK KUL HAKKI YEMEKTİR

Biz kendimize nasıl zarar verilmesini istemiyorsak, başkalarına da zarar vermemeliyiz. İslam dini, insan haklarına saygılı olunmasını emreder. Bunu yaparken, haksızlık yapmayı da yasaklamıştır. Kul hakkı kavramı ile ifade edilen, başkalarının hak ve hukukuna saygı, Kuranın ve hadislerin üzerinde durduğu hususlardandır.

Birinin işini engellemek, aleyhinde konuşmak; malını çalmak kul hakkı tanımamaktır. Bunun gibi gücünün zayıfı ezmesi ve başkasına iftira atması da böyledir. Bunların yanında gözün gördüğü ve canın çektiği bir yiyecekten göreni faydalandır Mamak da, kul hakkına saygısızlıktır.

Bunlardan başka devletin malını çalmak veya yemek, milyonlarca vatandaşın hakkını yemektir. Aldığı ücretin, maaşın karşılığı kadar çalışmamak da kul hakkı yemektir .Haksız kazanç sağlamak, topluma ait şeylerden çalmak, insanlara zarar vermektir, yani kul hakkı yemektir.

7. FELAK SÜRESİNİ EZBERLEYELİM VE ANLAMINI ÖĞRENELİM

FELAK SÜRESİ

Bismillahirrahmanirrahim. Kul euzü bi-rabbi'l felak. Min şerri ma halak. Ve min şerri gasikin iza vekab. Ve min şerri'n neffasati fil ukad. Ve min şerri hasidin iza hased.

ANLAMLI Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla; "De ki: Tan yerinin Rabbine sığınırım. Yarattıklarının şerrinden, bastığı zaman karanlığın şerrinden ve haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden"